

داستانک‌های نخودی

نویسنده: محمدهادی محمدی

تصویرگر: کیوان اکبری

ناشر: مؤسسه پژوهشی تاریخ ادبیات کودکان / کتاب‌های تاک

گروه سنی مخاطبان: ۵ تا ۹ سال

خلاصه‌ی داستان:

نخودی در سیاره‌ی نخودی‌ها زندگی می‌کند. او به سبب قانون‌شکنی، مجازات و از آن‌جا اخراج می‌شود و روی سیاره‌ی زمین می‌افتد. این داستانک اول است. ۲۱ داستانک از ۲۲ داستانک این کتاب، شرح ماجراهایی است که برای نخودی در سیاره‌ی زمین پیش می‌آیند. او در زمین کودکان را می‌خنداند، همه دوست‌اش دارند و با او دوست می‌شوند. نخودی با طبیعت ارتباط خوبی دارد ولی بزرگ‌ترها از شلوغ‌کاری‌ها و بازیگوشی‌های او خسته می‌شوند و بیرون‌اش می‌کنند.

هنگامی که داستانک‌ها را می‌خوانید، اجازه دهید کودکان برداشت خودشان را بکنند. در نظر داشته باشید که نخودی نماد کودکی است. در عین مهربانی و پاکی و سادگی، ساختار نمی‌شناسد و ساختارشکن است و این، بزرگ‌ترهای پای‌بند به ساختارها را خوش نمی‌آید.

پس از داستانک اول، لازم نیست حتماً در بلندخوانی، ترتیب داستان‌ها رعایت شود. فعالیت‌های زیر، پیشنهادهای ما هستند. هر ترویج‌گر می‌تواند با خلاقیت خود، چیزی به آن‌ها بیفزاید. لازم نیست همه‌ی فعالیت‌ها برای یک داستانک اجرا شوند. می‌توانید برای هر کدام به سلیقه‌ی خود، یک یا دو فعالیت را انتخاب کنید.

فعالیت‌های پیش از خواندن

۱. فضاسازی

برای فضاسازی داستانک‌ها، یک عروسک نخودی و یک تصویر از گردونک هندوانه، به کلاس بیاورید. پیش از نشان دادن آن‌ها، از کودکان بخواهید هر کدام مطابق تصور خودشان، شکل نخودی را نقاشی کنند. نمایشگاهی از نقاشی‌های کودکان

ترتیب دهید. عروسک نخودی را در گردونک هندوانه بگذارید و در گوشه‌ای مناسب جلوی دید کودکان قرار دهید. به آن‌ها بگویید از این پس داستانک‌های نخودی را برای‌شان خواهید خواند.

۲. گفت‌وگو

می‌توانید گفت‌وگوهایی پیرامون موضوع‌های زیر ترتیب دهید:

- **درباره‌ی رویدادی که در داستانک بیان شده است، مانند:**
- اگر وارد مکان ناآشنا بشوید، چه می‌کنید و چه احساسی دارید؟ (داستانک ۲)
- وقتی دیگران حرفتان را باور نمی‌کنند، چه احساسی دارید؟ چه می‌کنید؟ (داستانک ۵)
- آیا حاضرید انجام کاری را که بلد نیستید، به عهده بگیرید؟ چرا؟ (داستانک ۶)
- ظاهر بینی یعنی چه؟ (داستانک ۱۳)
- آیا فکر می‌تواند جلوی زور بایستد؟ (داستانک ۱۶)
- ضرب‌المثل «نخود هر آشی است» را در کجا و چه زمانی به کار می‌بریم؟ (داستانک ۱۵)
- فرض کنید درختی در گلوی‌تان سبز شده و از آن بیرون آمده است، با آن چه می‌کنید؟
- چرا بزرگ‌ترها از شلوغ‌بازی عصبانی می‌شوند؟
- **درباره‌ی ویژگی‌ها، محل زندگی، غذا و سودمندی‌های جانورانی که در داستانک‌ها نقش دارند، مانند:**
- کلاغ (داستانک ۳)، عنکبوت (داستانک ۸)، گاو (داستانک ۲۰)، فیل (داستانک ۲۱)
- **درباره‌ی میوه‌ها و خواص غذاهایی که در داستانک‌ها آمده‌اند، مانند:**
- زردآلو (داستانک ۹)
- ارزش غذایی آش (داستانک ۱۷)
- **درباره‌ی پیشه‌هایی که در داستانک‌ها آمده‌اند، مانند:**
- باغبان کیست و چه کارهایی باید بکند؟ (داستانک ۷)
- فضاورد کیست؟ (داستانک ۱۱)
- پرستار بچه، باید چه چیزهایی بداند و چه کارهایی بلد باشد؟ (داستانک ۴)

۳. فعالیت‌های دیگر

- نوشتن واژه‌ها و اصطلاحات دشوار روی تخته یا یک کاغذ بزرگ با ماژیک.
- درست کردن شخصیت‌های داستانک با کاغذ و تا (اوربگامی).
- نشان دادن تصویرها به کودکان و شنیدن گمانه‌زنی‌های‌شان
- با گفتن عنوان داستانک از کودکان بخواهید با فکر خودشان یک داستانک بنویسند و آن را برای همه بخوانند.

فعالیت‌های هنگام خواندن

- سعی کنید با لحن و صدای جذاب، داستانک را بلندخوانی کنید.
- در جاهای حساس و اوج داستانک‌ها، مکث کنید و از کودکان بخواهید آن را ادامه دهند.
- اگر لازم است، در مورد اتفاقی که در داستانک می‌افتد، از کودکان پرسش کنید.
- اگر عکسی در رابطه با داستانک به کلاس برده‌اید، هنگام بلندخوانی به عکس‌های مربوط به داستانک اشاره کنید.
- با طرح پرسش: اگر جای نخودی بودید چه می‌کردید؟ کودکان را به حرف زدن و گمانه‌زنی برانگیزانید.

فعالیت‌های پس از بلندخوانی هر داستانک

- کودکان را به گروه‌های ۲-۳ نفری تقسیم کنید. کاغذ رول به دیوار بچسبانید. داستان را به چند صحنه بخش کنید و از هر گروه بخواهید صحنه‌ای را نقاشی کند. سپس از هر گروه، یک نفر از روی نقاشی‌ها داستانک را بازگو کند.
- از ۲-۳ کودک بخواهید داستانک را بازگو کنند.
 - از کودکان بخواهید هر قسمت از داستانک را که دوست دارند، بازگو کنند.
 - کودکان را به گروه‌های ۲-۳ نفری تقسیم کنید و از هر گروه بخواهید داستانک را به گونه‌ای دیگر بنویسند (هر طور که خودشان دوست دارند).
 - از کودکان بخواهید بر اساس داستانک‌ها نمایش خلاق اجرا کنند.

فعالیت‌های پس از بلندخوانی همه‌ی داستانک‌ها

- در یک جلسه‌ی کتاب‌سازی، کودکان داستانک‌هایی را که در نشست‌های مختلف خلق کرده‌اند، به شکل یک کتاب درآورند.
- نقاشی‌ها و عکس‌هایی را که در کلاس کار کرده‌اند، به صورت یک آلبوم درآورند.
- نمایشگاهی از نقاشی‌ها، کتاب‌ها، آلبوم‌ها و کاردستی‌هایی که هنگام خواندن داستانک از سوی کودکان خلق شده‌اند، به نام جشنواره‌ی داستانک‌های نخودی برگزار کنید.

